

Vlaanderen
is welzijn

JIJ EN HET ONDERSTEUNINGS- CENTRUM JEUGDZORG

Agentschap
Jongerenwelzijn

www.jongerenwelzijn.be

INHOUD

Wat is een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg?	4
Wat doet een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg?	6
Advies geven	6
Onderzoeken of de overheid moet tussenkomen in de hulp	6
Hulp opstarten of opvolgen	8
Doorverwijzen naar gerechtelijke jeugdhulp	10
Wat als je bijna 18 jaar bent?	12
Wat zijn je rechten en plichten in de jeugdhulp?	13
Vragen of klachten	14

Wat is een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg?

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) is een dienst van het agentschap Jongerenwelzijn. Dat maakt deel uit van de Vlaamse overheid.

Hulpverleners zoeken zo veel mogelijk zelf naar oplossingen. Maar soms lukt dat niet en blijft de situatie heel onveilig of bedreigend voor jou of je gezin. In dat geval kan de hulpverlener of het Parket jouw situatie aanmelden

bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg.

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg zal dan onderzoeken of het nodig is dat het tussenkomt in de hulpverlening, om de hulpverlening vanuit de overheid mee op te volgen. Hierbij wordt gesproken over maatschappelijke noodzaak. ■

WAT BETEKENT MAATSCHAPPELIJKE NOODZAAK?

De samenleving vindt het nodig om tussenbeide te komen, bijvoorbeeld als de hulpverlening niet goed loopt omdat een jongere of zijn ouders niet meer willen of kunnen meewerken.

Wat doet een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg?

Een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg heeft vier taken:

- 1) Het geeft **advies** aan jouw hulpverlener;
- 2) Het **onderzoekt** of de overheid moet tussenkomen in de hulp;
- 3) Het start met de **hulp**, of volgt bestaande hulp mee op;
- 4) Het **verwijst door** naar de jeugdrechter als dat nodig is.

1. ADVIES GEVEN

Een hulpverlener kan advies of uitleg vragen aan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ):

- > over hoe hij jou en je gezin het best kan helpen;
- > over hoe het OCJ werkt;
- > of het in jouw situatie nodig is om je aan te melden bij het OCJ.

Dat kan **anoniem**: de hulpverlener moet jouw naam niet doorgeven aan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg.

Je hebt meerdere gesprekken met de consulent. Die heeft beroepsgeheim

---

2. ONDERZOEKEN OF DE OVERHEID MOET TUSSENKOMEN IN DE HULP

Je wordt uitgenodigd voor een gesprek

Heeft een hulpverlener of iemand anders je aangemeld bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ)? Dan nodigt het OCJ jou, je ouders en de aanmelder uit voor een gesprek. Het OCJ vraagt hoe je situatie is en welke hulp je al gekregen hebt. Samen bekijken jullie of de situatie thuis veilig is en of je genoeg kansen krijgt om goed op te groeien. Jullie spreken over de zorgen in jullie gezin en jullie staan ook stil bij wat er wel nog goed loopt. Iedereen krijgt de kans om zijn verhaal te doen.

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg doet een onderzoek

Het OCJ voert een heel aantal gesprekken om uit te zoeken hoe jouw situatie nu juist in elkaar zit. Het gaat na wat de zorgen zijn, wie er bezorgd is over jouw situatie en waarom. Het kijkt ook naar de hulp die je vroeger al kreeg en hoe die gelopen is. En het onderzoekt wat er wel nog goed loopt bij jou thuis, op school, in de hulp die je nu al krijgt ...

Als dat onderzoek klaar is, neemt het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg een beslissing over het al dan niet tussenkomen in de hulpverlening.

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg neemt een beslissing

Beslist het OCJ dat het **niet nodig** is om jou en je gezin op te volgen? Dan onderneemt het verder niets. Het OCJ kan je wel nog doorverwijzen naar een (andere) hulpverlener.

Beslist het OCJ om jullie **wel** op te volgen? Dan kan het:

- > hulp opstarten of de bestaande hulp mee opvolgen;
- > je doorverwijzen naar de jeugdrechter. **Zie p. 10**

Na het onderzoek nodigt het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg jou, je ouders en vaak ook de aanmelder opnieuw uit voor een gesprek. Jullie krijgen uitleg over:

- > de beslissing van het OCJ om jou en je gezin al dan niet verder op te volgen;
- > welke hulp volgens het OCJ het best is voor jullie;
- > wat er volgens het OCJ moet veranderen in jullie gezin;
- > hoe het OCJ jou en je gezin verder mee opvolgt.

3. HULP OPSTARTEN OF OPVOLGEN

De hulp die het OCJ opstart of opvolgt, is **vrijwillig**. Jij en je ouders moeten akkoord gaan.

Let op : je kan niet zomaar beslissen om de hulp te veranderen of stop te zetten. Daarover beslissen jij, je ouders en de hulpverleners samen.

Hoe hulp opstarten of opvolgen?

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg spreekt met jou, je ouders en de hulpverleners duidelijk af wat er van iedereen precies wordt verwacht. Het stelt een **programma voor hulp** op.

Het OCJ start de hulp op of zal toezien op de hulp die al loopt voor jou. Het volgt de hulpverlening mee op en stuurt bij als dat nodig is. Hulpverleners moeten belangrijke informatie over het verloop van je hulpverlening dan ook meedelen aan het OCJ (**informatieplicht**).

Als je wil weten welke soorten hulp er allemaal zijn, neem je best een kijkje op de website **www.jeugdhulp.be**.

Wat doet het OCJ voor jou?

Je hebt een **vaste consulent** bij het OCJ. Je kan altijd bij hem terecht. De consulent zoekt samen met jou, je ouders en de hulpverleners naar hulp die het beste bij jouw situatie past. Samen met de andere consulenten van het OCJ neemt hij beslissingen over je hulp.

Je hebt meerdere gesprekken met de consulent. Die heeft **beroepsgeheim**. Hij mag niet zomaar informatie over jou en je ouders doorgeven aan anderen. Is dat wel nodig, dan brengt hij jullie daarvan op de hoogte.

Wil je consulent iets veranderen aan de hulp? Dan moeten jij en je ouders **akkoord** gaan. Je consulent verwacht daarna wel dat jij en je ouders meewerken. Werken jullie niet mee, dan kan het OCJ je zaak doorgeven naar het parket (zie pagina 10).

JOUW CONSULENT BIJ HET ONDERSTEUNINGSCENTRUM JEUGDZORG

Naam: _____

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Bereikbaar op: _____

Zoek je de contactgegevens van een OCJ?

Deze kan je vinden op de website **www.jongerenwelzijn.be**, onder de rubriek **Contact**.

4. DOORVERWIJZEN NAAR GERECHTELIJKE JEUGDHULP

Het OCJ kan jouw dossier doorsturen naar het Openbaar Ministerie (parket):

- > als je in onmiddellijk gevaar bent;
- > als het niet meer lukt om samen verder te werken in de vrijwillige jeugdhulp.

Het parket kan dan de jeugdrechter inschakelen. De jeugdrechter kan gerechtelijke jeugdhulp opstarten. Die hulp is **verplicht**. Dus ook als jij of je ouders er niet akkoord mee gaan.

De consulent verwittigt jullie wel op voorhand dat het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) je zal doorverwijzen naar de jeugdrechter. Jij en je ouders krijgen nog **één kans** om akkoord te gaan met het voorstel van het OCJ. Kunnen jullie afspraken maken en werkt iedereen weer goed mee? Dan is het toch nog mogelijk om in de vrijwillige hulp te blijven. ■

Meer weten over gerechtelijke jeugdhulp? Lees de brochure '**Jij en de jeugdrechtbank**'. Je vindt deze op de website www.jongerenwelzijn.be, onder de rubriek **Publicaties**.

Wat als je dringend hulp nodig hebt?

Word je misbruikt of mishandeld? Ben je bang dat je iets zal overkomen of dat iemand je iets ergs zal aandoen?

Contacteer zo snel mogelijk je **consulent** bij het OCJ of je **hulpverlener**. Zij hebben beroepsgeheim. Je kan hen dus vragen om bepaalde zaken niet door te vertellen. Maar als jij in gevaar bent, kunnen ze een jeugdrechter inschakelen. Deze kan dan beslissen om jou meteen in bescherming te nemen. Dat is een **'hoogdringende maatregel'**. Dat is bijvoorbeeld het geval als er sprake is van:

- > lichamelijk geweld,
- > geestelijk geweld,
- > seksueel misbruik.

Is het heel dringend? Bel meteen de **politie** (101) of het **noodnummer** (112).

Weet je niet waar je terecht kan in zo'n situatie? Bel dan naar 1712 (**meldpunt voor misbruik, geweld en kindermishandeling**). Daar vertellen ze je wat je kan doen. Jouw oproep komt niet op de telefoonrekening. Je kan dus van thuis uit bellen zonder dat iemand dat weet.

Wat als je bijna 18 jaar bent?

Als je achttien bent, stopt normaal gezien de jeugdhulp. Het OCJ volgt je niet meer op.

Wil je toch nog wat **ondersteuning als (jong)volwassene**? Dan kan je terecht bij:

- > de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW);
- > de Jongerenadviescentra (JAC);
- > de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ);
- > de sociale diensten van het ziekenfonds;
- > het OCMW (Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn);
- > ...

Misschien ben je er nog niet helemaal klaar voor om op eigen benen te staan? Ook als volwassene kan je het moeilijk hebben, zeker als je alleen bent. Spreek er tijdig over met je **consulent**. Hij kan je verder helpen, bijvoorbeeld als je:

- > nog een tijdje in je pleeggezin of voorziening wil blijven;
- > op kamers wil wonen onder begeleiding;
- > andere hulp nodig hebt.

Je consulent zal je op weg zetten om **voortgezette hulp** te krijgen. ■

Wat zijn je rechten en plichten in de jeugdhulp?

In de jeugdhulp heb je heel wat rechten, maar ook een aantal plichten.

Meer informatie vind je op:

- > www.rechtenindejeugdhulp.be;
- > www.jongerenwelzijn.be/jeugdhulp/praktische-informatie/rechten-van-het-kind/;
- > www.jeugdhulp.be

VERKIES JE EEN BROCHURE?

Dan kan je een kijkje nemen in:

- > 't Zitemzo in de integrale jeugdhulp' (brochure +12-jarigen);
- > 'Mijn rechten in de jeugdhulp' (brochure -12-jarigen).

Je kan deze aanvragen via:

- > info@kinderrechtswinkel.be
- > www.kinderrechtswinkel.be
- > op het nummer 070 21 00 71.

Voor informatie over kinderrechten in het algemeen, kan je ook terecht bij:

- > het Kinderrechtencommissariaat: www.kinderrechtencommissariaat.be
- > de Kinderrechtswinkels: www.kinderrechtswinkel.be ■

Vragen of klachten

Heb je een vraag? Een klacht? Praat erover met een vriend, je leerkracht, een hulpverlener, een jeugdwerker. Of met iemand uit de voorziening waar je verblijft. Zij kunnen samen met jou zoeken naar een oplossing.

Kan je daar niet terecht met je vragen of je klachten, praat dan met de **consulent** van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Je consulent zoekt samen met jou, je ouders en je hulpverleners naar een oplossing.

Als je om één of andere reden ook niet bij je consulent terecht kan, dan kan je de **JO-lijn** contacteren. Dat is de luisterlijn van Jongerenwelzijn.

**Heb je een vraag?
Een klacht?
Praat erover met een
vriend, je leerkracht,
een hulpverlener,
een jeugdwerker**

Bel gratis 0800 900 33

- > maandag van 10 tot 13 uur
- > dinsdag van 10 tot 13 uur
- > woensdag van 13 tot 17 uur
- > donderdag van 10 tot 13 uur
- > vrijdag van 13 tot 17 uur

E-mail

naar jo-lijn@jongerenwelzijn.be

Schrijf

JO-lijn
Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35 - bus 32
1030 Brussel ■

Productie

Agentschap Jongerenwelzijn
Koning Albert II-laan 35, bus 32
1030 Brussel

Verantwoordelijke uitgever

Lucien Rahoens
Hoofd van de afdeling Ondersteuningscentra en sociale diensten jeugdrechtbank
Koning Albert II-laan 35, bus 32
1030 Brussel

Tekst

Afdeling Ondersteuningscentra en sociale diensten jeugdrechtbank

Vormgeving

Katrien Verhoeven

Foto's

Florian Van Eenoo

Meer informatie

www.jongerenwelzijn.be
www.jeugdhulp.be

Informatie over kinderrechten

www.kinderrechtencommissariaat.be
www.kinderrechtswinkel.be
www.rechtenindejeugdhulp.be

Depotnummer

D/2016/3241/234